

Voorstel aan de gemeenteraad

Zienswijze (ontwerp)begrotingswijziging 2025-1 GGDrU

Beleidsveld	Volksgezondheid
Organisatieonderdeel	Volksgezondheid
Opsteller	Marianne van der Velde
Kenmerk	31953234
Vergaderdatum raad	volgt
Referendabel	Nee (artikel 1:2 lid 2 onder i Verordening raadgevend referendum)
Geheim	Nee

Het college van burgemeester en wethouders stelt de raad voor te besluiten:

1. Bijgevoegde brief vast te stellen als zienswijze van de raad op de (ontwerp)begrotingswijziging 2025-1 van de GGD-regio Utrecht (GGDrU), waarin staat dat de raad:
 - a. geen opmerkingen heeft over de kosten die gaan over indexatie en over de kosten die gaan over de maatwerkaanpassingen WMO-activiteiten, kennis- en adviesfunctie en IZA-monitoring,
 - b. aandacht vraagt voor het meldpunt advies en bezorgd (MAB) met specifieke aandacht voor de begroting en de afspraken daarover,
 - c. haar zorgen wil uiten over de stijgende kosten aangaande forensische geneeskunde,
 - d. het toejuicht dat er vanuit VWS-gelden sterk wordt ingezet op VIP & COVID-19 en vanuit de Utrechtse ervaring graag meedenkt over besteding van de middelen.

Burgemeester en wethouders van Utrecht,

de secretaris,

de burgemeester,

Samenvatting

In de begrotingswijziging 2025-1 van de GGDrU bedragen de meerkosten voor de Gemeente Utrecht (GU) €599.502. De extra kosten voor de GU komen m.n. voort uit de extra maatwerkafspraken over Meld- en Adviespunt Bezorgd (MAB), WMO-activiteiten, de Kennis- en adviesfunctie en IZA-monitoring. Daarnaast is er een sterke toename in de kosten forensische geneeskunde.

Een terugkerend knelpunt is dat de kosten Forensische Geneeskunde en MAB al enkele jaren op rij stijgen. In de begrotingswijziging 2025-1 komen bij zowel MAB als forensische geneeskunde weer flinke bedragen bij. Voor MAB gaat het om een bedrag van €358.151 (van €345.650 naar €703.801, een stijging van 103%). Het gaat bij forensische geneeskunde om een bedrag van €78.400 (van €252.315 naar €330.715, een stijging van 31%).

Wat betreft de WMO-activiteiten, de Kennis- en adviesfunctie en IZA-monitoring zijn er geen bijzonderheden, dat loopt volgens afspraak.

Verder zijn in de begrotingswijziging 2025-1 aanpassingen opgenomen op de loon- en prijsindex van -€ 30.457, die leiden tot een verlaging van de inwoner- en kindbijdrage (IWB/ KB). Tot slot wordt er in de hele GGDrU-regio vanuit Rijks- en overheidsgelden sterk ingezet op Versterken Infectieziektebestrijding Pandemische paraatheid (VIP) & COVID-19, met een bedrag van ruim 7 miljoen euro.

Context

Aanleiding

De gemeente Utrecht neemt sinds 2014 deel aan de Gemeenschappelijke Regeling GGD regio Utrecht (GR GGDrU). De deelname van de gemeente Utrecht aan de GR GGDrU volgt uit de Wet Publieke Gezondheid (WPG). De gemeente Utrecht heeft bij de GGDrU basistaken uit de WPG belegd op het gebied van de gezondheidsbescherming, advies en ondersteuning bij crisissituaties, en heeft daarnaast maatwerkafspraken gemaakt op het gebied van onder andere de Openbare Geestelijke Gezondheid, de uitvoering van de Wet verplichte GGZ (WvGGZ) en de lijkschouw.

Op 3 december 2025 besluit het Algemeen Bestuur van de GGDrU over de begrotingswijziging 2025-1. Op 10 september 2025 heeft de Directeur Publieke Gezondheid de raad per brief in de gelegenheid gesteld om een zienswijze op de (ontwerp)begrotingswijziging 2025-1 in te dienen. Via een zienswijze kan de raad invloed uitoefenen op het beleid van de GGDrU. Het Algemeen Bestuur van de GGDrU neemt zienswijzen die uiterlijk 2 december 2025 met de GGDrU zijn gedeeld, mee in de besluitvorming over deze begrotingswijziging op 3 december 2025.

Juridische context

De grondslag voor het bieden van de gelegenheid aan de raad om een zienswijze in te dienen op de (ontwerp)begrotingswijziging 2025-1 van GGDrU is artikel 35 van de Wet Gemeenschappelijke regelingen en artikelen 43 en 44 van de Gemeenschappelijke regeling GGDrU. Van toepassing op de situatie van de gemeente Utrecht is tevens de vrijwaringsbepaling van de gemeente voor financiële gevolgen van de uitvoering van taken door GGDrU in de Jeugdgezondheid (art 54 lid 2 van de GR GGDrU).

Beslistermijn

Uiterlijk 2 december 2025 moet de gemeente Utrecht haar zienswijze delen met de GGDrU. Indien de gemeente Utrecht niet of later de zienswijze deelt, dan neemt het Algemeen Bestuur deze zienswijze niet mee bij de besluitvorming op 3 december 2025.

Beoogd effect

Met de zienswijze kan de gemeenteraad invloed uitoefenen op het beleid van de GGDrU. Het Algemeen Bestuur neemt de zienswijze mee in de besluitvorming op 3 december 2025.

Eerdere besluitvorming en informatievoorziening aan de raad

- 8 februari 2024 [Raadsvoorstel Zienswijze kaderbrief 2025 GGDrU](#)
- 23 mei 2024 [Zienswijzebrief Ontwerpbegroting 2025 GGDrU](#)

Beslispunten, Argumenten en Kanttekeningen/Risico's

Beslispunt	
1	Bijgevoegde brief vast te stellen als zienswijze van de raad op de (ontwerp)begrotingswijziging 2025-1 van de GGD-regio Utrecht (GGDrU), waarin staat dat de raad: - geen opmerkingen heeft over de kosten die gaan over indexatie en over de kosten die gaan over de maatwerkaanpassingen WMO-activiteiten, kennis- en adviesfunctie en IZA-monitoring, - aandacht vraagt voor het meldpunt advies en bezorgd (MAB) met specifieke aandacht voor de begroting en de afspraken daarover, - haar zorgen wil uiten over de stijgende kosten aangaande forensische geneeskunde, - het toejuicht dat er vanuit VWS-gelden sterk wordt ingezet op VIP & COVID-19 en vanuit de Utrechtse ervaring graag meedenkt over besteding van de middelen.
Argumenten	
1.1	<u>De GGDrU verwerkt eerder gemaakte maatwerkafspraken voor activiteiten waarvoor dekking beschikbaar is in deze begrotingswijziging</u> Dit gaat om de projecten; kennis en adviesfunctie, Wmo toezicht en IZA monitoring. De begroting 2025 is vastgesteld op 3 december 2024. De aanvullende maatwerkkosten zoals opgevoerd in 2025-I zijn afspraken die zijn vastgelegd in afspraken die na in Q1 en Q2 van 2025 zijn gemaakt. Er is dekking voor deze aanvullende afspraken.
1.2	<u>In de begroting 2025-0 was de verwachte stijging opgenomen welke in de begroting 2025-I is aangepast op basis van de reële prijsstijging en loonontwikkeling.</u> De totale loon- en prijsindex komt uit op een verlaging van de inwoner- en kindbijdrage (IWB/KB). Voor de gemeente Utrecht gaat het om een correctie van -€ 30.457.
1.3	<u>Beheersing van de MAB-kosten is noodzakelijk om de kosten beheersbaar te houden en toekomstige overschrijdingen te voorkomen.</u> De kosten MAB stijgen de afgelopen jaren fors. Voor MAB wordt nu een additioneel bedrag van €358.151 (van €345.650 naar €703.801) begroot. Dit naar aanleiding van de prognose van de GGDrU eerder dit jaar, is een maximumbedrag van €703.801 éénmalig toegezegd door de accounthouder MAB bij Maatschappelijk Ontwikkeling. Er vindt overleg plaats over hoe de kosten de komende jaren beperkt worden, waarbij wordt benadrukt dat het plafond ruimschoots is bereikt. Ten behoeve van de afspraken voor 2026 en verder zijn we in gesprek met de GGDrU over een meerjarig contract met een maximale begroting, waarbij expliciet wordt ingezet op ook een daling van de kosten. Om de kosten te drukken en beheersbaar te houden denkt de gemeente graag mee, ook in termen van efficiëntie in processen, inzet AI en ketensamenwerking.
1.4	<u>Structureel stijgende en onvermijdelijke kosten van forensische geneeskunde die in de begroting ongedekt zijn, belasten de begroting en maken beheersing noodzakelijk.</u> De kosten voor Forensische Geneeskunde nemen al een aantal jaar op rij sterk toe. De GGDrU heeft aangegeven dat de kosten voor de forensische zorg ook dit jaar weer zijn toenemen. Dat rekenen ze door aan de gemeenten. Forensische zorg bevat verplichte taken voor de gemeente (de wet op de lijkbezorging). Hiermee zijn deze extra kosten onvermijdelijk,

	onuitstelbaar en onoplosbaar. Gesprekken over de kostenopbouw moeten meer inzicht geven over de mogelijkheden van kostenbeheersing. Ook deze kosten brengen we in als knelpunt.
1.5	<u>Een sterke aanpak van infectieziekten en goede voorbereiding op toekomstige pandemieën zijn cruciaal om de gezondheid en veiligheid van inwoners in de regio Utrecht te beschermen.</u> In de hele GGDrU-regio wordt vanuit Rijks- en overheidsgelden sterk ingezet op Versterken Infectieziektebestrijding Pandemische paraatheid (VIP) & COVID-19, met een bedrag van zeven miljoen euro. De meerkosten voor bestrijding van COVID-19 en de versterking infectieziektebestrijding en pandemische paraatheid (VIP-regeling) kan de GGDrU rechtstreeks bij het ministerie van VWS declareren. Dit ondersteunt de wens van de Gemeente Utrecht, zoals geformuleerd in de zienswijze kadernota 2026 GGDrU, om in te zetten op crisisbeheersing en pandemische paraatheid.
Kanttekeningen/Risico's	
1.1	<u>Voor de extra kosten van forensische zorg is nog geen dekking in de begroting van de gemeente Utrecht</u> De GGDrU rekent de toenemende kosten voor forensische geneeskunde door gaan gemeenten. Voor gemeente Utrecht betekent dit een forse toename in de kosten van 239% van 2020 tot 2025. Mogelijke oorzaken die hierbij meespelen zijn: de vergrijzing en een wijziging in de euthanasiewet in 2020, die mogelijk hebben geleid tot een stijging in zowel lijkschouw- als euthanasieverrichtingen. Daarnaast spelen de introductie van een nieuwe bekostigingsmethodiek in 2022 en een fusie van teams Forensische Geneeskunde van verschillende GGD-en in één team Midden-Nederland een rol. Forensische zorg bevat verplichte taken voor de gemeente (de wet op de lijkbezorging). Hiermee zijn deze extra kosten onvermijdelijk, onuitstelbaar en onoplosbaar. In de begrotingswijziging 2025-1 gaat het bij forensische geneeskunde om een toename van het bedrag van €78.400 (van €252.315 naar €330.715), wat een overschrijding op de begroting is. Dit wordt opgenomen als een onvermijdelijk knelpunt in de begroting van de gemeente. Gesprekken over de kostenopbouw moeten meer inzicht geven over de mogelijkheden van kostenbeheersing. Tevens wordt met de GGDrU het gesprek gevoerd om meer inzicht te krijgen in de kosten en de verwachte langjarige ontwikkeling, waarbij gezamenlijk wordt bekeken welke sturingsmogelijkheden bestaan en hoe deze kunnen worden ingezet of beter benut om zo de kosten beheersbaar te houden.
1.2	<u>Voor de basistaken van de GGDrU is de huidige begroting bij de gemeente Utrecht te laag</u> Kosten voor basistaken GGDrU (dus geen forensische zorg, Maatwerk) bedragen €2.387.395,-- in de (ontwerp)begrotingswijziging 2025-1 van de GGDRU. De begroting bij de gemeente Utrecht is momenteel €2.241.222. Er is hierdoor sprake van een structureel tekort in de dekking voor de GGDrU-taken vanuit de gemeente van ongeveer €145.000,--. Er is in de begroting voor Volksgezondheid geen financiële ruimte om dit structureel op te vangen. Dit risico is niet specifiek gekoppeld aan de GGDrU begroting van 2025-1, maar wel van belang voor de bedrijfsvoering van de gemeente en speelt mee in de gesprekken met de GGDrU over de kosten.

Financiën

De kosten van het maatwerk zijn grotendeels gedekt in de huidige begroting.

De kosten van forensische zorg zijn hoger dan de begroting van de gemeente. Er is geen mogelijkheid meer om de begroting 2025 aan te passen waardoor dit leidt tot een tekort van €108.000 ten opzichte van de begroting van de gemeente voor deze Gemeenschappelijke regeling.

Op dit moment is de begroting 2025 voor de basistaken bij de gemeente ook niet toereikend om de kosten te dekken die GGDrU in conceptbegrotingswijziging 2025-1 voorstelt. Ook hier verwachten we een tekort €145.000 voor deze gemeenschappelijke regeling.

Beide tekorten hebben een structureel karakter en kunnen niet binnen de gemeentelijke begroting worden opgelost.

Zie ook bij de kanttekeningen/risico's onder 1.1. en 1.2.

Op korte termijn zal ook de conceptbegroting 2026 van de GGDrU worden behandeld in de raad. Op basis van die conceptbegroting wordt bepaald wat het structurele tekort vanaf 2026 is.

Vervolg

De vastgestelde zienswijzebrief wordt naar GGDrU gezonden en meegenomen in de besluitvorming van het algemeen bestuur GGDrU over de (ontwerp)begrotingswijziging 2025-1 in de vergadering van het Algemeen Bestuur van GGDrU van 3 december 2025.

Tevens is de gemeente Utrecht is doorlopend in gesprek met de GGDrU over de verdere financiële ontwikkelingen van de gemeente Utrecht. In de afgelopen zienswijzen hebben wij hier ook meermaals aandacht voor gevraagd. Ondanks de lastige financiële positie van de GU, waar we te maken hebben met forse bezuinigingen, blijven de kosten voor MAB en Forensische Geneeskunde gestaag toenemen.

Samen stad maken (voorheen: Participatie)

'Gemeente aan zet' van toepassing, er is niet samengewerkt met Utrechters voor dit voorstel.

Communicatie

Er is geen aanvullende communicatie voorzien.

Niet referendabel

De Verordening raadgevend referendum gemeente Utrecht is niet van toepassing omdat dit een raadsvoorstel betreft over stukken van een gemeenschappelijke regeling (artikel 1:2 lid 2 onder i Verordening raadgevend referendum gemeente Utrecht).

Bijlagen

Bijlagen besluitvorming

- Zienswijzebrief raad (ontwerp)begrotingswijziging 2025-1 GGDrU

Bijlagen informatief

- (ontwerp)begrotingswijziging GGDrU 2025-1
- Begeleidende brief van GGDrU aan raad (ontwerp)begrotingswijziging 2025-1
- Gemeentebladen (ontwerp)begroting 2025-I GGDrU